

Анотація навчальної дисципліни

Філософія

1. **Викладач:** Ковальов Юрій Володимирович, спеціаліст вищої категорії
2. **Циклова комісія:** викладачів гуманітарних дисциплін
3. **Освітній (освітньо-професійний ступінь):** фаховий молодший бакалавр
4. **Освітньо-професійна програма:** Облік і оподаткування

Опис навчальної дисципліни

6.1. Кількість кредитів ЄКТС: 3

6.2. Загальна кількість годин: 90, в т. ч.

- аудиторних: 60

- самостійних: 30

6.3. Курс, семестр: курс II, семестр IV

6.4. Форма підсумкового контролю: залік

6.5. Мета навчальної дисципліни: виховувати творчу особистість, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність і патріотизм;

6.6. Компетентності

Інтегральна компетентність:

Вміння використовувати філософські знання для аналізу професійних та соціальних проблем, формування власного світогляду та ціннісних орієнтирів.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

Програмні результати:

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

Перелік тем навчальної дисципліни:

Тема 1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання.

Поняття «філософія». Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія, релігія.

Світогляд як духовно практичне засвоєння світу. Структура світогляду.

Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння.

Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм.

Предмет і функції філософії.

Філософія в системі культури.

Тема 2. Філософія Стародавнього світу.

Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання.

Стародавня філософія як зародок і колиска всіх наступних типів філософії.

Людина - змістовне ядро всіх проблем стародавньої філософії.

Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблеми філософії Стародавнього Китаю.

Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.

Тема 3. Філософія європейського середньовіччя та епохи Відродження.

Загальна характеристика доби середньовіччя. Зміни у світогляді під час переходу від античності до середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії.

Філософія Відродження: гуманістичний характер; науково-природничі погляди; соціально-політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.

Тема 4. Філософія Нового часу.

Якісно нова спрямованість філософії в епоху ранніх буржуазних революцій в Європі. Пошуки продуктивного методу пізнання: сенсуалізм, раціоналізм.

Новий філософський ідеал у філософії просвітництва. Проблема свободи людини та шляхи її соціального визволення.

Класична німецька філософія. Моральний смисл обмеження людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії.

Тема 5. Філософія ХІХ-ХХ століть.

Своєрідність російської філософії: релігійно-ідеалістичний, революційно-демократичний напрямки, руський космізм.

Перегляд класичної моделі світорозуміння у філософії ХІХ-ХХ століть.

Програми радикального оновлення філософії - філософія Маркса й Енгельса, позитивізм, філософія життя.

Некласична філософія ХХ століття: основні напрямки та їх особливості.

Критика цінностей західних техногенних цивілізацій, відмова від проєктів тотального перевлаштування світу, сцієнтизм та антисцієнтизм, проблеми ірраціонального та несвідомого, екзистенціальна філософія. Проблема знання та мови у філософії.

Тема 6. Філософська думка в Україні.

Джерела української філософської культури. Становлення українського неоплатонізму ХІV- ХVІ століть. Філософська думка українського ренесансу.

Специфіка реформації в Україні. Зародження професійної філософії в культурно-освітніх центрах України: Острозькій та Києво-Могилянській академіях. Г.Сковорода - родоначальник української класичної філософії.

Філософія Т.Г.Шевченка. Академічна філософія ХІХ століття: особливості, напрямки і основні філософські ідеї. «Культурне відродження» 20-х та філософське відродження 60 -х років ХХ століття. Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка української діаспори.

Тема 7. Проблема буття у філософії.

Поняття «онтологія», «буття». Фундаментальне значення проблеми буття в філософії. Основні виміри буття (буття речей, природи, людини, духовного і соціального). Світ як всеохоплююча реальність. Єдність природи, суспільства і людини, матеріального буття і людського духу.

Практичні витоки людського поділу реальності на об'єктивну та суб'єктивну. Реальність буття та небуття. Єдність матерії, руху, простору, часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуку об'єктивної і суб'єктивної реальності.

Тема 8. Духовний вимір людського буття.

Свідомість людини як діалектичне співвідношення об'єктивної та суб'єктивної реальності, як духовний спосіб орієнтації людини в реальності буття, що розвивається.

Проблематика походження, розвитку і сутності свідомості. Свідомість і мова. Структура та функції свідомості. Свідомість та самосвідомість, свідоме, підсвідоме, несвідоме. Загадкові явища людської свідомості та психіки.

Суспільна свідомість. Форми суспільної свідомості: політична, правова, моральна, естетична, релігійна, філософська та ін. Проблема вибору свободи і відповідальності.

Тема 9. Основи філософського вчення про розвиток.

Діалектика як вчення про розвиток і універсальні зв'язки. Загальні ознаки і людський критерій розвитку.

Принципи діалектики. Категорії діалектики. Закони діалектики, їх методологічне та світоглядне значення.

Антиподи діалектики: софістика, метафізика.

Тема 10. Основний зміст пізнавальної діяльності.

Поняття «гносеологія». Проблема пізнання у філософії. Поняття пізнання та його рівні. Об'єкт і суб'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Опосередковане та безпосереднє пізнання. Логіка та інтуїція. Пізнання та творчість.

Пізнання і знання. Проблема істини. Практика як критерії істини.

Практика як спосіб ставлення і відношення людини до світу і до самої себе.

Типологія видів практики: виробничої, соціальної, політичної, духовної.

Знання і мудрість.

Методологія. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності.

Методологічний арсенал науки.